

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

HIRDETÉSEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyilttéri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdetők és a velünk
 összekötöttesben levő hird. irodák
 arrendményben részesülnek.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: Dr. KERSÉK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.

FELÉLŐS SZERKESZTŐ: Dr. NOVOTNY ERNŐ.

FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

A gyermeknevelés új módszere.

Bizonyára hallott már mindenki közülrünk az ugynevezett kertiskoláról, mely a szabadban való oktatást jelöli meg a gyermeknevelés ideáljának. A kérdés nem új. Amerikában a szükség hozta létre, ahol a farmokon még rendes iskola nem volt, ott a farmerek a szabadban oktatták közösen választott tanító által gyermekeiket. A tapasztalás azután azt bizonyította, hogy egy-egy ilyen gyermek-telepen testileg és szellemileg is jobban fejlődtek a gyermekek, mint a városban a négy fal közé zsúfolt iskolában.

A példa után indulva, máshol városi gyermekek részére is létesítettek ily tanuló gyermektelepeket. Nemrégiben, az elmúlt tanévben, már hozzánk is eljutott a gyermeknevelés eme új módszere, mert néhány fővárosi gyermekbarát azt kérte a főváros tanácsától, hogy néhány hold területet engedjen át a szabadban való nevelés céljaira.

Mennyire könnyebb dolog vidéken megvalósítani ezt a tervet, ahol szabad tér bőven van s a helybeli intelligenciának módja volna befolyjni a nevelés nagyfontosságú kérdésébe. Közös megállapodás, az eszmék tisztázása és az intelligens, gondos nevelés, amely egy egész generáción lendíthet egyszerre, bizonyára van olyan fontos, mint a telivérek tenyésztése és a dolog mégis úgy áll, hogy manapság bizony sokkal több embernek föl a feje a telivér paripák nevelése, mint a gyermeknevelés miatt.

Kevés ember hinné, hogy a gyermek fejlesztésének alapelve micsoda. Az, hogy hagyják meg a gyermeket a maga körében és a játékaiknak társadalmában állítsák fel azokat az erkölcsi szabályokat, amelyek leendő jellemét kialakítják és azokat a szabadságokat, amelyek az öntudatos embernek az élet szépségeit alkotják. Fontos ez az utóbbi azért, mert jellem csak bizonyos szabad keretekben fejlődhetik, ahol a gyermek saját ítélőképességét tornáztatja. A gyermeknek megvan a maga társadalma, amelynek szintén megvannak a maga megkötései, a játékrontókkal, a kis szélhámos-sággal szemben.

Dickens mutatott rá először regényeiben, hogy az egész fiatal gyermek is kész ember, érzésvilágának hullámszásai még vehemensebbek, mint a felnőtteké és ép ezért sokkal finomabban kell kezelni lelki rugóit, ép

ezért fontos, hogy az intelligencia közös megállapodásából származó, emberi számítások szerint legjobban megdöntött módszer alapján alakuljon ki a jövő generáció.

Mi kell egy ilyen gyermektelephez? Először is sok levegő, mert ahhoz a klasszikus gondolkodáshoz kezdünk visszatérni, nevezetesen, hogy az ép lélek és ép test teljes harmóniája nélkül nem ér semmit a tudás.

Itt a gyermek háboríthatatlanul élje a maga társadalmát, alkalma legyen a legeklatásabb emberi dolgokba belekóstolni, lehessen bíró, vedhessen gyengébbet, verekedhessen másokkal, — ez az élet. Ha a gyermek komolyan veszi játékát, komolyan fogja venni az életet is. Önerzetes, jogszerű emberek csakis ilyen társadalmacsiktól várhatók.

Ebben a keretben megtalálja majd a pedagógus tanár épúgy a maga érvenyesülését, mint ahogy hosszas magyarázat nélkül az orvos, — de helye van az agrár embereknek is a munkában, aki gyümölcszel látja el a telepet, a filantróp szuszternek, aki cipőt foltoztathat. Nagyszerű dolog az is, mikor van hely, ahol tartás nélkül szaladgálhatnak mezitláb a gyerekek.

Ott, ahol van hozzávaló vezető, szőlőmunkával, apró művészi pepecseléssel lehet fejleszteni a gyermekek artistikus érzéseit. Aki magáévá teszi a szép szeretetet a művészetben, az nem fogja megtagadni azt az életben sem és a jövő polgári osztály intelligenciája már ismerhetni fogja az *esztétikai erkölcs* fogalmát.

De nemcsak a jövő intelligenciája szorul erre a nevelésre. Általános a panasz, hogy mindenki tudományos pályákra tödul. A szabad természet keretében bizonyára sokan kapnának kedvet az agrikultúrához, a munka szemlélete másrészt együtt fog járni a munka megbecsülésével.

Látnivaló, hogy mások azok a keretek, melyekben egy fővárosi gyermektelep mozog és mások a lehetőségek a vidéken. Tulajdonképpen voltak és vannak gyermektelepek ma is, melyeket ligák és egyesületek tartanak fenn, de természetesen az is, hogy más az, ha a közjótékonyág jegyében tömegellátásról van szó és más az, ha egyes községekben a saját gyermekeink sorsát intézzük. Amit a bürokratikus rendszer sohasem fog tudni elérni, a feltétlen szeretet jellegét, amely az alapítás gondolatától a kivitel üzletszerűségéig sokat kopik, — itt biztosítva láthatjuk. Szegeden már rövid időn belül felállítják az „erdei“

iskolát. A jó példa bizonyára hamar követőre fog találni, miután nálunk majdnem mindenütt szinte önként kinálkozó helyek vannak ez üdvös eszme keresztülviteléhez.

Hazánk a gyermekvédelem terén elismert tekintély Nyugat-Európában. Ne álljunk meg a fele uton, fejlesszük tovább a dolgokat. Elvégre szép dolog a gyermekvédelem, de hát azért, mert gyámoltalan gyermeket védünk, ne feledkezzünk meg a saját gyermekeinkről sem és hozzunk értük áldozatokat. Akkor lehetséges lesz egy jó, egészséges, erkölcsös generációt nevelni, ami már annál nagyobb érték, mert nyugaton a dekadencia statisztikája nő. Amíg ott siránkoznak, mi dolgozzunk!

A Balaton mellett.

Irta: PÓZNA JÓZSEF.

A Balaton vidékét — mondják sokan — megszeretni könnyű, de meg nem szeretni: lehetetlen. Épen ezért vannak szenvedélyes Balaton kedvelők, akik ugyszólván minden évben, kivált a nyári hónapokban, bejárják a nagy „magyar tenger“ zege-zúgát, gyalogszerrel a partjait övező szebbnél-szebb alakulatú hegyeit, hajóval vagy csónakkal pedig a nagy vizóriást magát.

Én is, ki e néhány, szerény megjegyzést itt papírra vetem, ha nem tartozom is a szenvedélyes Balaton bámulók közé, de azt merem állítani, hogy képes vagyok óraszámra elmerengni a Balaton vidékének és vizének csodás szépségein. Meg tudnak bűvölni az azt örülfutó dombok, hegyek, meséket sugdosó, vagy szomorúan igaz történeteket eszünkbe juttató, jórészt már romokban heverő várak. Milyen édes érzés is az évenként, amikor „köszöntnek és köszöntöm a szép hegyek sorát, a várromokkal ékes Csobáncot, Tatikát!“ Felejthetetlen az a fenséges kilátás, amelyet a fonyódi Varhegyről: az éppen áttelelben levő Badacsony, Szigliget, Gulács nyújt!

A Balatont környező várromok eszünkbe juttatják, hogy bizony hajdan a magyar dicsőség erő és hatalom ékesen szóló hirnökei voltak e várak, most pedig arra figyelmeztetnek bennünket omladozó kövei, hogy „sic transit gloria mundi!“

Szóval, vegyes érzelmek hatják át az itt utazó fürdőző közönséget. Föltalálhatja itt az ember a lelki élvezetet, visszakaphatja báronyifinom, sima, gyógyítóerejű vizében a beteg egészségét. Mert a Balaton vize, ha kelőképpen felmelegszik, a fürdőre nagyon alkalmas, üdítő a testre; bizonyos betegségeknél gyógyító hatású, pl. idült csúsz és köszvény, elhajtásodás és idült izadmányok esetében.

Csendes időben gyönyörű a Balaton visének színjátéka. Ennél szebb képet alig tudok elképzelni. Verőfényes nap idején el tudom nézni hosszan, merengve, hogy mily bámulatos gyorsan képes váltakozni a Balaton visének smaragd zöld színe az azürkékkel. Vissont, ha felhős az égbolt és ha ezen felhőkön át nem képes a nap a Balaton visének egy részét megvilágítani, akkor ezen felhők alatti része a viznek tintafeketének, komornak látszik; míg ugyanakkor a naptól megvilágított részében mintha ezer és ezer fényugár vibrálna; mi „szebb, ragyogóbb és kedvesebb nekem, mint a világnak minden tengeré.”

Irigylem ilyenkor a bukó sirályt, mely ezen tarka visben galambként röpdös; szeretnék napokig járni-kelni a habfodrokkal enyelgő, hófehér vitorlás hajókon és sok mindent feledni-feledni! A Balaton habfodrai közt az ember megelégedik az élet nyomorúságairól!

Amilyen kéjjel szemléljük szélesend alkalmával a Balaton tarka színjátékát, épen úgy elszorul a szívünk szélvihar alkalmával visének háborgásától. A haragos viz félelmetesen szép s nem egyszer kétségbecséjtő. Ilyenkor nem kellemes a Balaton hátán utazni még gőzhajón sem, hát még kis csónakon.

Tavaly nyáron történt velem, hogy egy kedves barátommal Fonyódról — Keszthelyre utaztam gőzhajón a Balaton vizén. Mikor hajóra szálltunk, elég csendes volt még a víz s szinte „egy új világban álltunk magas hullámidon, hazámnak tókirálya, tündéri Balaton”. Egyszerre csak iszonyú hideg szél kezdett fújni észak-nyugat felől, mely föl-korbácsolta a Balaton vizét. A keletkező óriási hullámok „Baros” nevű gőzhajónkat könnyű nádaszéként dobálták hullámhegyről-hullámvölgybe.

A víz már a hajófedélzetre is bebecsapkodott. Rémlélet fogott el mindnyájunkat. A gyengébb idegzetű nők az erősebb férfinnel együtt jajveszékáltak. Barátom is szorosan mellém causzva, erősen fogta karomat s nem egyszer fohászzkodott velem

együtt az isteni segítségért. Igaznak bizonyult az a közmondás: Qui nescit orare, pergat ad mare!

A háborgó Balaton okozta rémléletünket fokozta még az, hogy Keszthely közelébe érve, a hajóról ugy láttuk, hogy ezen város teljes tűzlángban van. Pedig csak a part melletti óriási szálloda égett. A szél füsttel keverve szórta mindenfelé, tehát a hajónkra is, a tücsóvákát, szélesen világította meg a Balaton hullámozó tetejét, amely vörös hullámokon, — mintegy tűzhegyeken keresztül öröklődve, igyekezett hajónk a part felé. Szerencsésen kikötöttünk. Megmenekültünk. Az a saját magam által szerzett tapasztalat azonban megérlelődött bennem, hogy szeles idő alkalmával nem utaznék még egyszer a Balatonon!

Pár év előtt balatonfüredi nyaralásomkor pedig szélcsend lévén, fölhasználták ezt délután 2 férfi és egy nő s csónakon messze bementek a Balatonba halászni. Amde elhagyta hálójukat a szerencse. Semmit sem fogtak, Újból kivetik hálójukat. Mikor így kísérgetik a szerencsét, hirtelen hullámmal kezd a Balaton; az est is kiterjeszti fekete szárnyait. S szegény halászok összededik üres hálójukat; kettőzött erővel eveznek a part felé. Erejük fogy, félelmük sokszorozódik. A csónak, a hullámok játékszere, telik vízzel. A rajta levő nő esztét veszve, elájul; az egyik férfi nem a maga életéért esd, hanem otthon hagyott feleségére s két kis magzatára gondol.

Mi a partról néztük ezen iszonyú kintlódást és elszorult lélekkel vártuk a következményeket. Megmentésükre senki sem mert vállalkozni. Már-már elmerülnek... De különös is az, hogy ahol a veszély a legnagyobb, ott az Isten segítése a legközelebb. A „Helka” nevű gőzhajó kapitánya a sötétség dacára is észrevette a vizben küszködőket; odasiet és épen, mikor — horribile dictu — a csónak felborult, mentőcsónakokat bocsátván le a gőzhajóról, megmenti a szerencsétleneket. A parton gyertyafénynél vizsgáltuk meg a megmentetteket

s ruhával, élelemmel, pénzzel ellátva bocsátottuk őket el szeretteikhez.

Ezek csak egy-egy példái egy rosszul kezdődő, de a végén mégis jól végződő szomorújátéknak. Sok esetben bizony szélviharok nem sikerül a Balatonon levő embereknek a megmenekülés. Sokan találták már a háborgó Balatonban sirjukat! Mert a Balaton szeszélyes, igen hamar támad rajta szélvihar; tehát óvatosnak kell lennie a ré merészkedőnek.

Teljes szélcsend meg ugyszólván soha sincs a Balatonon, ezt többszöri ott tartózkodásaim után merem állítani. A szeles idő azután hátrátartja a fürdőzést. Hát még ha esős nyár is van, mint az idei nyáron! Ezek miatt sok vendég szűkölt el az idei szezonban a más években nagyon is élénk partjairól a vendéglősök nagy-nagy boszúságára.

Szóval, az idei fürdőzés nem volt kellemes a Balaton habjaiban, ami miatt sokan mentek innen külföldre. Ha azonban fürdeni nem is lehetett nap nap mellett a Balaton puha vizében, üdülésre szebb és kedvesebb helyet alig-alig ismerünk a Balaton vidékénél. Ne vigyük tehát pénzünket külföldre akkor, amikor itt a mi szépséges Balatonunk. Hiszen talán magyarok volnánk első sorban is!

Panasz a MÁV. ellen.

Minket érdekel leginkább, azért közülük a *Pesti Napló* 1. hó 3-iki számából a fenti címen megjelent cikket:

„A MÁV. mióta a menetdíjakat felemelte, rekompenzációként asszal kedvezkedik a Parkánylánna—Garamberzence vonalon utazó közönségnek, hogy megfosztja a kényelmes és veszélytelen utazás lehetőségétől is. Mar a nyár elejétől fogva két második osztályú kocsi helyett csak egyet járat ezen a forgalmas vonalon. Ez az egy második osztályú kocsi nemei vonaton még a legrégibb rendszerű *fűlkés*. A folyosós kocsinak is csak négy fűkője van: egy szolgálati, egy női, egy nem dohányos és egy dohányos. A vonal mentén van két fürdőhely: *Vihnye*, melyet beteg, vérszegény

T A R C A.

Óda a boldogságról.

Éneklj az uraeág tejes számára.

Ismer engem egész utca
A tejes csacsi,
Ki az úton maga huzza
A tejes kocsi.
És bár furcsa a nővésem,
Hossza a fülem,
De a város, higgyék, még sem
Lehet nélkülem:
Látná csak a Jutkát, Rézit
Milyen boldogok,
Mig messziről lesik, nézik,
Merre kocogok.

A paripa bi nem állhat,
Gunyosan nyerit,
De az ilyen jámbor állat
Rá sem hederit.
Ropogtatja nagykevélyen
A finom zabot,
Sorsom véle nem cserélem,
Bár csak gazt kapok:
Nem támadnak büszke vágyak
Bógácon, vizen;
S ma holnap a paripának
Már bűrét visz.m.

Megcafolja a keresztet
Sok pajkos diák,
Fülem mellett eleresztem,
S mondok egy iát.
Egy ily jámbor, bölcs számban

Nincsen indulat,
Télien, nyáron, hóban, sárban
Csak maga mulat.
Az angyalok fenu a menyben
Nem oly boldogok,
Mint én, ha az uton csendben
Végig kocogok.

Nagy vidámság minden arcon
Merre ballagok:
De azért én nem haragszom,
Hogy számár vagyok.
Számár észsei is jól látom
S csak ugy nevetem,
Sok kétlábu jóbarátom
Viseli nevem.
A kalappal bár lenyomta
Hosszú nagy fület,
Sok között is látni nyomba
A mulyát, hülyét.

Veszekednek, lopnak, csalnak,
Jaj, de nem is egy.
Kinevetik ki a falrak
Fejjel nekimegy.
Törtet, vágat mind előre,
Én csak hallgatok,
S míg nyakát szegi a dőre,
Én csak ballagok,
Urnak, lónak én kitérek
S nekem senki sem,
Mégis én is célhoz érek
Lassau, csendesen.

Nem nagy ur az én kisgazdám,
Csak gulyásfiu,
Velem dolel a zabszalmán

S cseppet sem hiu,
Az igaz, hogy néha engem
Bottal simogat,
De én erre, — kijelentem, —
Nem idok sokat,
Állhat tölem fejteőre
Avagy meggebed,
Mert vastag a számbőrre,
Nem könnyen reped.

Nem szolgálok kutyamódon
Nem adok pacsi,
De szeretnek szőruyú módon,
Engem a csacsi,
Van jó helyem az akolba
Egy csendes sarok;
Kijár bőven szalma, korpa,
Mikor akarok.
S hogyha néha kedvem szottyau,
Mint egy viglegény,
Táncba kezdek én legottan
S ódát zengek én.

Lumpácius.

Féja István.

Irtá: JAROSS FERENC.

Folytatás.

1870-ben mondott le a mesterségéről.
Élve a nyugalmat. De nem pihent tétlenül akkor sem. Kora tavasztól késő őszig a szőlőben talált foglalkozást. Télen pedig, ha egyéb dolga nem akadt, — reggel elment a misére, délelőtt meglátogatta az egyes mű-

nők és Szklénó, melyet rheumás betegek, ünnepek és vasárnapon pedig az egész Garammentérel sok kiránduló keres fel. Már most azok az utasok, akik a közbeeső állomásokon, például Léván szállnak fel, rendszerint már nem kapnak a II. osztályon ülőhelyet és mert a legtöbb esetben a kétrekeszes I. osztály is megtelt már a II. osztály utasokkal, kénytelenek órák hosszáig a szűk folyosón szorongni, vagy — II. osztályu jegyükkel a III. osztályu kocsiába ülni. A rekkenő hőségben a szivartüstös folyosón ide-oda lökdösik az embert. Ha az ablakok nyitva vannak, az izzadt testet éles légvonalat éri; ha az ablakok zárva vannak, guta kerülgeti az embert és bűz terjed el a folyosón, mert az arra közlekedő 1591. számú kocsi „toilette“-fülkéjének ajtaja már hónapok óta nem csukható. Megesett, hogy Léván akarván II. osztályu jegyet váltani, a pénztáros ajánlotta, utazzunk III. osztályon, mert a II. és I. osztályon már nincs hely. Ámde a III. osztály is zsúfolásig tömve volt feivideki arató tótokkal. Nemrég egy fájós térdű tescheni fürdővendég szállt fel Geietnek—Szklénófürdő állomáson. Alig birtak a magas felhágóra emelni s aztán meg jó darabig a folyosón kellett állnia. Jogos méltatlankodását szegyenkezve, de szótlanul kellett zsebrerakniuk még akkor is, mikor így fakadt ki németül: *Ugy látszik, Magyarországon egészségesek a lábak, de a koponyában van valami hiba!* . . . (Lévay)

Mi, lévaiak, akik legjobban ismerjük a garamvölgyi vasúti vonal személyszállítás mizeriát, csak azt valhatjuk, hogy a cikkírónak igaza van. Hozzáteszük azonban, hogy amit a „Pesti Napló“-ban olvastunk, az nemcsak hebe-hóba, de rendszerint úgy van. Léva az egész vidék, de még a Zsitva és Ipolyvölgy egy része is kulturális és kereskedelmi gócpontja, hetenként kétszer igen népes, másutt országos vásárnak beillő heti és gabonavására van és ilyenkor itt minden érkező vonat szinte *ostromolnak* az utasok. Sziveskedjék a MÁV. nagytekintetű igazgatóságának a helybeli forgalom hivatalnokaitól a személyforgalomra vonatkozó hivatalos adatokat bekövetelni és maga is igazat fog adni nekünk, hogy jogosan kérjük ezeknek a ránk nézve szakított kellemetlenségeknek orvoslását, melyek nyáron még hagyján, de hideg, zord időben kész betegséget jelentenek. Megjegyezzük, hogy a nálunk közlekedő II. osztályu folyosókocsi folyosója nem fül, a fűkés régi ko-

helyeket és fársainak utbaigazítással és jó tanácsokkal szolgált. Délután, ha jó idő volt, kiballagott a szőlőhegyre, — kellemetlen időben azzal szórakozott, hogy szobájában a kukoricacsövekről lehántott héjből zsák-számra sodorgatta a kötözőket, hogy a következő tavasszal már készen találja ezeket a szőlőművelésnél.

De Feja István is csak olyan halandó és gyarló ember lévén, mint a Földnek nevezett árteke minden eszes lénye, — sok kiváló és szép tulajdonságai mellett neki is volt egy hibája.

Az okos szót szívesen meghallgatta s el is fogadta; de ha valaki csupán ellenmondási viselkedésből szólalt fel a gyűléseken és szükségtelenül szaporította a beszédet s ezzel huzta-halasztotta a gyűlés folyását, — kivált ha egyik-másik tag az ő indítványa vagy javaslata ellen emelte fel szavát, — korlátlan uralmat akarván gyakorolni, — keresett és talált is aronnal okot és alkalmat, hogy az illetőnek torkába rekesse mondókáját.

Feja ugyanis rendkívüli emlékező tehetségével fogva a legtöbb céhbéli tagnak ismerve hibáját és gyöngé oldalát, ha az ilyen tagok közül valamelyik felszólalt s ez nem nyerte meg az ő tetszését, — az elsőt ezzel némitotta el:

csik ajtain pedig körös-körül ujjnyi réseken fúj be a hideg, a III. osztályon pedig nem gondoskodnak róla, hogy az egyszőrű emberek együtt egy kocsiiban utazhassanak, miként Ausztriában vagy Németországban szokásos.

A fák és a villámcsapás.

Az utóbbi hetekben elvonuló zivatarok ismét számtalan példát nyújtottak arra, hogy a fák alá menekülő embereket rendszerint egyensúlytalan a villám. Ugy látszik, még mindig nem méltányolják kellőképen a régi idők óta gyűjtött tapasztalatot és sokan akadnak, akik egyenesen belerohannak vesztésbe.

Nagy városban általában véve ritkán fordul elő villámcsapás, valószínűleg azért, mert a felhők elektromossága azáltal alakul át a csendes kiegyenlítődére. A magasan kiemelkedő építményeket, mint például a tornyokat, kéményeket is megkímélt, noha ezeknek legtöbbször villámhárítóval is el van látva.

Bebizonyult tény, hogy a táv- és telefonhuzalok a nagy városokban nem hogy fokozzák, sőt ellenkezőleg, csökkentik a villámcsapás veszélyét. Aki tehát zivatar idejében egy táv- vagy telefonhálózatot borított házban tartózkodik, meglehetősen biztonságban érezheti magát. Ezen a ténnyel megfigyelések bizonyítják, hogy a villámcsapások száma a zivatar tartamához viszonyítva jelentősen csekélyebb olyan helyeken, ahol a táviró be van rendezve, mint olyan helyeken, ahol hiányzik; továbbá, hogy a villámotől sújtott lenyelvek sohasem a távbeszélő vezeték közelében a szerelésnél.

Ezeket a megfigyeléseket számosan megerősítették már. Ellenben másképpen alakulnak a viszonyok az országutakon, meg a falvakban: itt sokkal nagyobb a villámcsapás eshetősége és a szabadban tartózkodó emberek sokkal jobban ki vannak téve a veszedelemnek, mint azok, akik zárt helyen tartózkodnak.

A legnagyobb veszélyben természetesen azok torognak, akik a zivatar idejében fa alatt keresnek menedéket. Ebben az esetben a fa minősége, valamint a talaj alkotórészei is fontos szerepet játszanak. A villámcsapás iránt legfogékonyabb a nyírfa és a tölgyfa, a szifa, míg a fenyőfa kevésbé fogékony, a bükkfa pedig még kevésbé.

— No, no, no! Kedves komám! Talán már elfelejtette, hogy mi történt anno 1864-ben a Vadalmásban?

A másik felszólalót ezen szavaival némitotta meg:

— Ej, ej! Szomszéd uram! Hát tudja-e, hogy anno 1859-ben a Sótimalom mellett... No, mondjak még többet is?

A harmadikhoz így szólt:

— Lám, lám! Nem hittem volna rézszeréről, hogy még kedves öcsém is ugrálni mer. Nem ugrott eleget anno 1861-ben, Fazekas-utca, 324. szám... alatt...

A negyediknek felszólalására például ezeket mondotta:

— Hm, hm! Igen tisztelt társ ur! Maga is beszél? Emlékszik-e még Kacsatóra, ahol a nagy diófa alatt... No, folytassam tovább is?

De nem folytatta soha tovább. Nem is folytathatta, mert az illető koma, szomszéd, kedves öcsém, tisztelt társ ur vagy más felszólaló Feja szavaira oly hirtelen leült, mintha a száraz meynyő csapott volna reá és leültött szemekkel huzta vállai köze a fejét, mint valami tetten ért bűnös.

Ezen eljárásával, amely nélkülözött az alkotmányosság jellegét, azt érte el, hogy a gyűlésben mindig az ő akarata érvényesült. Sokan félték tőle és nehezteltek is reá; de

Mint a tapasztalatok bizonyítják, sok függ attól is, hogy a fák egyenes sorban, csoportokban vagy erdőséget képezve állnak-e. Leggyakrabban az egyenes sorban álló fákat éri a villám s ezek közt is a nyírfa foglalja el az első helyet. A fenyőről azt tartja a néphit, hogy biztos védelmet nyújt, de ez a fölfogás téves. Nagyon elterjedt az a vélemény is, hogy zivatar idejében különösen veszedelmes az erdőben tartózkodás, általánosságban véve ez szintén nem igaz, mert a tapasztalat szerint zárt területen, egyenlő magas fák között is viszonylag ritkán fordul elő villámcsapás.

Csak ott ólálkodik a veszedelem, ahol a fák közt nagyobb tisztások terülnek el vagy ott, ahol egyes fák jóval magasabbak, mint a többiek. Az erdőbe csapó villám azonban föltétlenül csak egy fát sújt, a melynek gyökerei azáltal levezetik a földbe. Ebből meg lehet állapítani, hogy a fák közt tartózkodó ember meg az erdőben is kikerülheti a villámcsapás veszedelemét.

Városi ügyek.

A képviselőtestületi közgyűlés aug. 30-án a vásártéri újonnan épült kocsiháza berletére vonatkozólag Gaspár Sándor és Halász Mór budapesti lakosoknak 2650 koronás ajánlatát — Deutsch Ármin kisvári lakos 2500 koronás és Freund Gusztáv fegyverneki lakos 2600 koronás ajánlatával szemben — elfogadta s vele 6 évre megkötött bérleti szerződést jóváhagyta.

A Marokly-féle 50 hold földnek — melyet a múlt évben 47000 koronáért vett a város azon célból, hogy azon megfelelő katonai gyakorlóter létesíttessék, miután a katonai kincstárral a bérösszegre nézve a meg egyezés nem sikerült — haszonbérletére vonatkozó szerződést, mellyel a földök Berger Ernő és Szilárd Henriknek 1500 koronáért haszonbérbe adtak, a közgyűlés hozzájárult.

Jóváhagyta a közgyűlés a borítal és huszofgyasztási adók beszedési jogának megváltására vonatkozólag a város polgármestere s a kincstár képviselője közt létesült megállapodást, mely szerint a város a beszedési jogot 38000 koronáért az 1914. évre feltétlenül, az 1915. 1916. évekre pedig a kölcsönös felmondási jog kikötésével megváltja.

A villámtelep megváltási ügye a f. hó 6. iki közgyűlésnek képezte tárgyát.

a cébnek tulnyomó többsége ragaszkodott hozzá.

A szókimondásban a kiméletlenségig egyenes volt. E tekintetben nem ismert tekintélyt. A céhbéli társától a főispánig bárkinek megvondotta az igazat. És hogy nagyobb nyomatékot adjon szavainak, beszéd közben ezüstgombos, vastag nádbotjának alsó végével sűrűn és nagyokat ütött a talajra. Ezzel azt akarván jelezni, hogy amit mond, az úgy is van és nem másként.

Fentebb említett már, hogy Feja nemes szülőkől származott. De azért minden ízében demokrata volt. Nemességével soha nem kérékedett. Többre becsülte egyszerű szármását, melyekkel tisztességes munkáját végezte, mint a nemességét, melyről neki is az a véleménye volt, hogy olyan az, mint a krumpli; az a legértékesebb belőle, ami a földben van.

Azt azonban mindig büszkén emlegette, hogy a szabadságharcban ő is részt vett. 1848. június hó 28-án Feja István volt ugyanis az első egyike, aki a Léván szervezett nemzetőri csapatba beállt és mint alhadnagy küzdött a Hurbán-féle lázadás letörésében. Nemzetőri diszruháját a legnagyobb gondnal őriste és kiváló becsben tartotta s ünnepélyes alkalmakkor abban jelent meg.

Nagy Sándor városi állatorvosnak felelősségét, mely a polgármesternek ama határozata ellen szól, mellyel az állatorvost az ebado kivételére érdekében a kutyák összeírása végett kiküldötte — a közgyűlés elutasította. — A kérdés a tisztviselői jogkörét érintvén s a határozat a szervezeti szabályrendelet rendelkezésével ellenkezően, úgy az állatorvos, mint a városi tisztifőügyész valószínűleg felelősséggel fog élni a közgyűlés határozata ellen.

A polgármester bejelentette, hogy az új házak 1911. évi pótdöntettségének kérdésében a döntésre úgy a miniszter, mint a közigazgatási bíróság illetékesnek mondvan ki magát: az ügy a hatásköri bíróság elé kerül.

A honvédkiegészítő parancsnokság részére a Szilassy Sándorné Galamb-utca 2. számú házának 10 évre szóló 1000 koronás berleti szerződést a közgyűlés jóváhagyta.

A villamoslevegő megváltása tárgyában a tegnapi megtartott közgyűlés hosszú heves vita után 21 szavazattal 15 ellenében akként határozott hogy a telepet 136000 koronáért megváltja. *Igyennel* szavaztak: Arvai, Bartos István, Bandy Belcsák László, Balog, Borcsányi Béla, Boroz, Forgács, Jónás Kosztyek, Lakner Zoltán, Schubert, Löwy, Medveczky L. Novotny, Weinberger, Mocsy, Fábrián, Baker, Medveczky K. Belcsák Béla; „nem”-mel szavaztak: Bakó, Dukoss, Ghymessy, Hubert, Iványi, Klein, Kmoskó, Kreskó, Levatch, Frisznér, Repický, Tóth, és Csekey képviselőtestületi tagok.

A Léva—vámosladányi uton átépítendő hidra 3711 kor. 18 filler költség megszavatott.

Különfelek.

— **Uj királyi tanácsos.** A királyi *Thuróczy* Korneinak, a magyarországi irgalmasrend tartományi főnökének, emberbaráti és közegészségügyi téren szerzett kiváló érdemei elismerésül a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozta. A nagy tudású s képességgel kedves földünk, aki Léva iránt mindig a legnagyobb rokonszenven tanusítja, — úgyis mint humanista s mint a közegészségügy harcosa elevülhetetlen érdemeket szerzett. A királyi kegy olyan értékes férfiu ért, aki erre minden tekintetben rászolgált. Kínjintését mi is örömmel vesszük tudomásul és ez alkalomból őszintén üdvözljük.

Egy időben megüresedvén a város polgármesteri széke, a polgárság egy nagyobb küldöttség által Feja Istvánnak ajánlotta fel a díszes állást, amely elől azonban ismert szerénységénél fogva úgy tért ki, hogy tréfás színezetet adván az ügynek, — kivihetetlen feltételhez kötötte az állás elfoglalását. A küldöttség szónokának beszédére így válaszolt:

— Tisztelt uraim! Köszönöm a szives bizalmat és a szép megtiszteltetést. De ünnepélyesen kijelentem, hogy a polgármesterséget csak úgy és akkor vállalom el, ha a város annyi akasztófát cainálhat minden ház elő, ahány nagykorú lélek lakik benne.

És amikor a különös választól hűledező küldöttségnek egyik tagja azt a kérdést vetette fel, hogy kívánsága az asszonyokra is kiterjed-e? — Feja néhányszor megajmogatóván állat, ami rendes szokása volt, — az ő sajtáságos mosolyával megjegyezte:

— Nem. Az asszonyoknak nem egy, hanem két akasztófát állítsanak fel.

És mert a polgártársak nem voltak hajlandók a világ csufjára a várost gyümölcs- és egyéb fák helyett akasztófákkal kiültetni, mert a sok akasztófa felállítására bizonyára a városnak legalább egy évi jövedelmét felemésztette volna, — olyan embert ültettek a polgármesteri székebe, aki olcsóbban vállalkozott az állásra.

— **Uj magyar grótok.** A királyi sédeni *Ambrózy* István nagybirtokos, a magyar főrendiház örökös tagjának, továbbá sédeni báró *Ambrózy* Lajos első osztályú követési tanácsos, nagybirtokosnak és sédeni báró *Ambrózy* Gyula nagybirtokos, a magyar főrendiház örökös jogon való tagjának, valamint a nevezettek törvényes utódainak a magyar grófi méltóságot díjmentesen adományozta. A sédeni *Ambrózy* család még 1838-ban kapta meg a magyar báróságot.

— **A segélyező egyesület gyűlése.** A főgimnázium segélyező-egyesülete e hó 4-én délelőtt gyűlést tartott, amelyen a megjelent tagok örömmel vettek tudomásul, hogy az egyesület alapszabályai értelmében a főgimn. tanári kara az egyesület elnökévé újból *Sinkovics* Ferenc főgimn. tanárt választotta meg, aki már évek óta kitartó buzgalommal vezeti az egyesület ügyeit és hogy a tanári kart a választmányban *Szentiványi* Ödön fogja képviselni, aki egyúttal az egyesület paratlan szorgalmú könyvtárosa is. Az elnök jelentése szerint 116 tanuló adott be kérélyi tankönyveikért. A gyűlés elhatározta, hogy a kérvényezők mindegyike részéről megfelelő könyvszegélyben s ezen célra — a meglevő 1423 darab könyv felhasználása mellett — 500 koronát szavatolt meg új könyvek beszerzésére és azoknak bekötésére.

— **A beiratások eredménye.** Városunk közepiskolaiba a mai napig beiratkoztak: a főgimnáziumba összesen 326 tanuló. Osztályonként az első a) és b) osztályba 72, — a II. o. 65, — a III. o. 55, — IV. o. 37, — sz. V. o. 35, — a VI. o. 23, — a VII. o. 19, — a VIII. o. 20. — A tanítóképző intézetbe felvettek: az I. évfolyamra 42, — a II. évf. 26, — a III. évf. 24, — a IV. évfolyamra 29, — összesen: 121 növendéket. — A polgári leányiskolába beirt tanulóik száma: 235. — Osztályonként: I. o. 60, — II. o. 67, — III. o. 58, — IV. o. 50. — A lői keresk. szaktanf. növendékeinek száma: 29. — A női kezimunka tantolyamra beiratkoztak 16-an. Az elemi iskolák beiratása még nincs befejezve.

— **A zólyomi református misszióli egyház templomanak** televatási ünnepeit ma tartja meg. Az ünnepek sorrendje: 1. Tempom televatás délelőtt fél 10 órakor. a) Közének XC. zsoltár. b) Tempom kincseinek átadása, átadja *Oláh* Gábor fogondnok s a tempomba való bevonulás. c) Fennálló ének 37. dicséret. d)

Halála előtt, amely 1897. évi január hó 23-án, 72 éves korában következett be, az volt utolsó kívánsága, hogy nemzetöri ruhájában temessék el. Kívánsága teljesült. Ott nyugosza álmait a nagy temetőben, ahol hült tetemeit a város lakosságának őszinte részvéte mellett hantolták el.

A hatalmas csizmadicéh, amely még a hetvenes években is 120—140 tagot számlált s ezeknek sátrai — a mintegy 25—30 vidéki csizmadia sátorával — országos vásárok napján az országot két oldalát foglalták el az Oroszlán-fogadóti fel majdnem a Bati-utca végeig, — Feja halála után a törvény értelmében megszűnt és tagjai rémségesen megtogytak és állandóan fogynak is úgy, hogy jelenleg a mesterségüket űző csizmadiaik száma Léva 60.

És hogy Léva város közönsége is tiszteletben tartja Feja Istvánnak emlékét, ennek asszal adott kifejezést, hogy azt a teret, melynek északi sarkán, a Mártonfy-utca végén még ma is áll Feja István háza, — a város képviselőtestülete róla nevezte el Fajátérnek.

Példás életével érdemelte ki ezt az emléket, mert híven szolgálta hazáját és derek polgára volt szülővárosának.

Vége.

Közének 74. dicséret. e) *Imádkozik* *Patay* Károly eszere. f) *Kreutzer*: „A vándor vasárnapja” éneki a „*Máv. Tisztviselők Műkedvelői Köre*” *Dalárdája* (Miskolc). g) *Felavató beszéd, tartja: Dr. Antal* Gábor dudantuli püspök. h) *Mihó* Ernő: „Fobász” orgonakiséret mellett éneki a szerző. i) *Egyház* keletkezésének története, ismerteti *Tóth* Lajos lelkész. k) *Händl*: „Messias” c. oratóriumától ária, éneki *Sebők* Erzsébet. l) *Urvacsorát* oszt: *Sörös* Béla losonci és *Bihary* Kálmán poszai lelkész. m) *Beethoven*: „Dicsőít tégd . . .” éneki a *Miskolci Máv. Dalárda*. n) *Keresztel* *Czegelely* Sándor nagyszálló lelkész. o) *Hymnus*, éneki a közönség. II. Közébed. III. *Hangverseny* az „Unió” vaslemezgyár dísztermében a következő műsorral: 1. *Lányi* „Édes hazám” éneki a „*Máv. Tisztviselők Műkedvelői köre*” *dalárdája* (Miskolc). 2. *Szavai: Szabó* S. Zsigmond bajkai re. lelkész. 3. *Rubinstein*: „Ázár”, *Beethoven*: „In questa tomba”, *Brahms*: „Hiába való szerenád” éneki: *Wotocsek* Mici, zongorán kíséri: *Hubert* Jolán. 4. *Liszt* Ferenc XII. *Rapsodia*, zongorán előadja: *Salamon* Edith. 5. *Lányi*: „Rég veri már a magyart a teremtő”, éneki a „*Máv. Tisztviselők Műkedvelői Köre*” *Dalárdája*. 6. *Szavai: Jászai* Mari a Nemzeti Színház művésznője. 7. *Ábrányi* Kornél: „Tarogató hang”, éneki *Mihó* Ernő, a ceglédi zeneiskola igazgatója. 8. *Dr. Horváth*: „Késő vágó”, éneki: a „*Máv. Tisztviselők Műkedvelői Köre*” *Dalárdája*. *Hangverseny* után tánc.

— **Az aranyosmaróti all. főgimnáziumot** szeptember 4.-én nyitották meg ünnepélyesen. Az ünnepes a vármegyei ház nagytermében volt szépszámú közönség előtt. *Koltz* Gyula főispán rövid beszéddel a kormány nevében jelentette megnyitottnak a főgimnáziumot. Uána a főgimnázium igazgatója mondott programbeszédet, melyben az ifjúság hazatias vallás-erkölcsi nevelését hangoztatja. *Végül Persay* Ferenc a közönség nevében mondott köszönetet mindazoknak, akik a főgimnázium létrehozásán fáradoztak. A főgimnázium I. és V. osztálya nyitott meg ez évben. Az első osztályba 44, az ötödik osztályba 21 tanuló iratkozott be. A tanári kar *Wiesinger* Károly igazgatón kívül *Bauer* József, *Vermes* Aladár és *Dr. Simon* László helyettes tanárokból áll.

— **Eljegyzés.** *Behrends* Willy viihnyi *Kachelmann* Károly és *Fia* geggyáranak főmérnöke, múlt hó 30-án tartotta eljegyzését *Reiszner* Irma urhógygyel Budapesten.

— **A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület** ma es holnap tartja évi rendezes közgyűlést *Postyénben* a következők szerint: *Szeptember 7. é. n. u. 6 órakor* a FMKE választmányi ülése a *Royal* Nagyszálló kistermében, *este 8 órakor* ismerkedési estély és vacsora a *Royal* szálló éttermében. — Az estebéd alatt *Galvay* zenekara játszik, a *postyeni* polgári és elemi iskola tanítványai fognak előadást tartani, ugyyszintén alkalmi ének- és zenei előadások lesznek a vendégek tiszteletére. Kívánatra ugyanitt táncmulatság. *Szeptember 8. é. n. u. 1/2 10 órakor* istentisztelet a rom. kath. fürdőkápolnában és az evangélikus és izraelita templomban. *D. e. 11 órakor* a FMKE közgyűlése a *Kurszalón* nagy termében. *Déli 1 órakor* közös ebéd a *Royal* szálló étkező termében. — Az ebéd ideje alatt a fürdőzenekar játszik *Grosskopf* Márk karnagy vezetésével. *Ünnepi szám: Király Hymnus.*

— **A szolgálati pragmatika.** Az állami tisztviselők országos egyesülete a szolgálati pragmatika kidolgozására albizottságot küldött ki, amely már elkészült munkálattal. A tervezetet határozati javaslat alakjában fogják a győri országos tisztviselő kongresszus elő terjesztetni. A tervezet szerint a pragmatika-törvényben szabályozandók lennének: 1. A hivatali állások betöltésének módja. 2. A felelősség, a felelősségi eljárás és a felelősségi hatóságok. 3. Az állami alkalmazottak polgári és politikai jogai szabad gyakorlásának módja. 4. A szolgálati minősítés kérdése. 5. A hivatalos idő, szabadságidőhöz való jog és a vasárnap munkaszünet kérdése. 6. Az összeférhetetlenség. A szabályzat főelveit a tervezet ezekben jelöli meg: *Ad 1. a) Az ingyenes és díjtalan*

állások megszüntetésébe. b) Egy évi ideiglenes jó szolgálat után szakvizsga alapján való véglegesítés. c) A VII. rangosztálybeli s a vezető állásokba való kinevezés előfeltételül gyakorlati szakvizsga rendszeresítése. d) Az 1885. törvény revíziója. Ad 2. a) Független fegyelmi bíróság létesítése. b) A személyes és ügyvédi védelem jogának statválása. c) A fegyelmi büntetés élválása. Ad 3. a) Az áthelyezések szabályozása. b) A titkos szavazás biztosítása. Ad 4. A minősítés mellőzése vagy titkosságának megszüntetése. d) 5 a) A hivatalos idő maximumának megállapítása s a hivatalos időn túl végzett munka díjazása. b) A szabadságidő és a vasárnapi munkaszünet biztosítása. Ad 6. A hivatali természetű és a tisztviselő függetlenségével össze nem férő mellékfoglalkozás, vagy üzleti állás. Az említetteknek kívül kéri még a javaslat az automatikus előlépés megvalósítását s a nyugdíjazás némely kérdéseinek rendezését.

Szerencsétlenség a gyakorlaton. Honvédségünk — amint ezt lapunk előző számában jeleztük — a múlt hóban Veszprém tájékán vett részt az őszi gyakorlatokon. Az egyik gyakorlat alkalmával *Ferenc Gyula* századost igen nagy veszély fenyegette. A lóva levetette őt és egy század lovasság vágottat át rajta. Ritka szerencse, hogy a lóvak agyon nem gázolták a századost, azonnal a kórházba szállították. Sebésülése nem veszélyes és így néhány nap múlva el is hagyja a kórházat.

A vidéki rendőrség államosítása. A vidéki rendőrség államosításáról szóló törvényjavaslat — hir szerint — 1914. január 1.-én lép életbe. Az egész országban 11 főkapitányi állás lesz a királyi táblák helyein és a főkapitány hatásköre kiterjed az egész tábla területére. Más városokban kerületi kapitányok lesznek. A főkapitányi ítéleteit nem a városok tanácsához, hanem egyenesen a belügyminiszterhez lehet megfellebbezni.

Eljegyzés. *Anderle Kálmán*, garramentkereseti kereskedő e napokban tartotta eljegyzését Erdőbádonyban *Farkas László* földbirtokosnak kedves leányával, *Ilonkával*.

Vidéki tűz. Cseke községben múlt héten, eddig ismeretlen okból tűz ütött ki, amely rövid idő alatt tizenegy házat és azoknak melléképületeit pusztította el. Megégett több sertés és sok gazdasági eszköz is. A nagy szél és vízhiány miatt oltsáról szó sem lehetett. A kár meghaladja a 30 ezer koronát, amelyből a biztosítás révén csak kevés fog megterülni. A tűz okozója ellen megindították a nyomozást.

Főispán helyett királyi polgármester. Az új városi törvényi tudvalevőleg 1916. év elejére fogják életbe léptetni. A belügyminisztériumban ezért folynak az előkészítési munkái és már őszre a ház elé kerül a törvényjavaslat. A most készülő tervezet egészen attal tja az önálló törvényhatóságok adminisztrációjának szervezetét. Az új törvény szerint a város közgyűlése a lakosság számanak megfelelőleg legfeljebb 120 tagból állhat. A bizottsági tagok felét az országgyűlési választók a város összes polgárainak sorából, a felét a legtöbb adófizető sorából választják. A közgyűlés hatáskörét takasztatve sorolja fel a törvény. A közgyűlés elnöke a polgármester lenne, akit a közgyűlés a maga kezeiből hét évre választ, állásában a király erősíti meg. Helyettese az élethossziglan választandó alpolgármester. A javaslatlal egyidejűleg életbe lép a városrendőrségek államosítása. E javaslattal *Pekáry Ferenc dr.* osztálytanácsos már elkészült s tudvalevőleg ez az országot tizenegy főkapitányságra osztja fel.

A magyarhoni evangélikus gyámintézet ez évi rendszeres közgyűlést Leván, október 5-én fogja a szokások ünneppel megtartani. Részletes programot később közlünk.

Szerencsétlenség a zuzóban. Környöcbányán, tolyó hó 1.-én a Nadoraknai zuzóban az egyik gép fogaskereke elhapta *Schwartz Antal* bányamunkást és jobb karját s mellkasát teljesen szétzúzta. A bányamunkás azonnal meghalt. A rendőrhatalóság a helyszíni szemle alapján meg-

állapította, hogy *Schwartz* saját vigyázatlanságának áldozata. A szerencsétlenül járt munkás 41 éves, nős és öt gyermek apja.

Tanítóválasztás. Nagymányán a most felépített r. kath. iskolánál úresedésben volt tanítói állásra szótöbbséggel *Pranda Gyulát* választották meg.

Beiratás. A lévai áll. tanítóképző intézettel kapcsolatos gazdasági ismétlő iskolában a folytatólagos beiratások szept. hó 7-én (vasárnap) d. u. 1/4—1/5 óráig eszközöltetnek.

Pintérék estélye. Kellemes hirt regisztráltak, mikor tudatjuk, hogy két év után egy estére azaz *Jolyó hó 13.-án szombaton* ismét ellátogat hozzánk *Pintér Imre* és kicsiny művészgardája, hogy egy teljesen új, kitűnő programmal ismét szórakoztassa Léva színházba járó közönségét. A legjobb emlékek hatása alatt várjuk őket, mert már két ízben bebizonyították, hogy mindvégig mulattató, deccens programmal lépnek a pódiumra, nevük és művészi kvalitásukkal előre is kizárnak minden tragárságot, két-értelműséget s épp ez teszi érthetővé azt a nagy érdeklődést, mely már is megnyilvánul az est iránt, amelynek változatos programját augusztus 17., és 18.-án Arad zárfolt színháza tapolta végig. *Pompás* irodalmi szatírák, politikai aktualitások, színpadi apróságok váltakoznak a legújabb énekekkel, amelyek részletes programját falragaszok és napi színlapok közlik.

Honvédeink hazakerzése. Honvédeink, akik a Veszprém vidéken tartott őszi gyakorlaton vettek részt, tegnap délután fél 6 órakor jöttek vissza Levára. Ma lesz a leszerelés, amely után a tartalékosok visszatérnek családjuk körébe, ahol kipihenhetik a sok és hosszú fáradságukat.

A Lévai ker. Munkásbiztosító Pénztár f. hó 1.-én a Lévai Takaré- és Hitelintézet székházának Széchenyi- és Petőfi utcákra nező emeleti helyiségébe költözött.

A gyümölcs- és szőlőtermés. Nagyon elcsomortó a helyzet a gyümölcsösökben és a szőlőkben. A beérés szinte elkerülhetetlen, mert eddig hiányzott a meleg. A jégeső, a szélvihár kaszabolta össze sok helyen a termést, amely nem érhet be és a sok nedvesség behatása alatt a fán rohad. A szőlőnél is mindenféle panaszoknad az országban. Sok a lisztharmat, a molykár, fűtperonoszpóra, a fakórothadás stb. Szóval sem a gyümölcsben, sem a szőlőben nincs kilátás valami jó termésre. — Az eddigi hivatalos jelentések szerint — úgy látszik — csak a szilvatermés lesz nagyobb a tavalyinál.

Az Apollo-mozi ma délután és este folytatni fogja megkezdett előadásait, amelyeknek műsora igen érdekes lesz. A közönség hova-ovább mindig tömegesebben látogatja a mozgószínházat, amely élvezetes előadásaival kellemes szórakozást nyújt a látogatóknak s így meg is érdemli a közönség pártolását.

Világlátványosság! Barnum és Bailey cirkusz leghíresebb csillagaiból kiválasztott társulata, *Cirkusz Könyvt. Brothers*, Európa legelegánsabb, legnagyobb vállalata a napokban tartja megnyitó díszelőadását. Különvonattal e hó 11-én érkezik Levára és meg aznap tartja érdekesnél érdekesebb előadásainak sorozatát. Ezen kiváló vállalat nem mint más kétes értékű kisebb társulat módjára csak reklámdob hangjával csábítja a közönséget, hanem tenyleg elsőrangú műsorral, mely világhírű attrakcióból van összeállítva a közönségre teleshetetlen benyomást gyakorol. Különösen a ló és egyéb állatok idomítására nagy gond van fordítva, továbbá a lovaglási gyakorlatokban utóérthetetlen ezen cirkusz. Megemlítendő még, hogy a cirkusznak saját vilanyfőjezői is telepe és kitűnő zenekara van. Jegyek az érkezési napon 10 órától kezdve a cirkusz 1. sz. pénztári kosójában kaphatók.

Paradicsom-befőzésre alkalmas erős palacszkok 4 fillérijével kaphatók a nagy fogadóban.

I évai piaciárak.

Rovatvezető: Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m. mázsvánként 20 kor. 40 fillértől 20 i or. 60 fill. Kétszeres 17 kor. — fill. 18 kor. 40 fill. Rova 17 kor. 40 fill. 17 kor. 80 fill. Arpa 15 kor. 60 fill. 16 kor. 40 fill. Zab 20 kor. — fill. 21 kor. — fill. Kukorica 15 kor. — fill. 17 kor. — fill. — Lencse 60 kor. — fill. 62 kor. — fill. — Bab 23 kor. — fill. 24 kor. — fill. — Köles 12 kor 80 fill. 13 kor. 40 fill.

Vető magvak 100 kilónként: Vörös lóhere természetűl srakmentes 175—180 Vörös lóhere, kir aránkas 165—175 Vörös lóhere, nagy aránkas 150—160 Lucerna természetűl srakmentes 130—138 Lucerna, világos szemű aránkas 115—102.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1918. évi aug. hó 31-től 1913. évi aug. hó 7-ig

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Oravecz János György R.	leány	Mária
Demény Mihály Mezőúr M.	fiú	József
Dobek Mária	fiú	Mihály
Balog András Korsamer Julia	fiú	Ferenc J.
Wetzler Inna Winter Róza	fiú	László
Vargha Károly Vágner H.	leány	Sarolta K.
Simko János Kovács Mária	fiú	János
Rozetfeld Dávid Kohn M.	leány	Mária
	fiú	Zsigmond

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
ifj. Halasi József Gáspár Róza	r. kath.
Adamek Sándor József. Lauko A.	r. kath.

Halalozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Id. Akács József	63 éves	Majszugrodás
Szics Irén	11 nap	V. gyengeség
Kondel Ilona	3 éves	Vörheny

Nyiltér.

289—1913 tkvi szám.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi hogy Mahdal József budapesti kereskedő vegrelajtatónak Kis Janosné szül. Szinai Eszter végrehajtást szenvedő elleni vegrehajtási ügyében Kis Jánosné szül. Szinai Eszternek a lévai kir. járásbírósg területén Léva város határában fekvő és a lévai 196 A 1 1 sor 88 hrszám alatt 76 ö. i. számú ház udvar és kertjei 1—2 rész illetményére 1257 korona és az ezen tkjében A 1 2 sor 809 hrszámú szántó ingatlanbani 1—L rész illetményére 21 korona kikiáltási árban az árverést elrendelte meg pedig a Vn 26 § alapján akkért, hogy ezen ingatlanok a megállapított kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladatul nem fognak.

Ezen nyilvános bírói árverés 1913 évi október hó 6 napján délelőtti 9 órakor Lévan a tkvi hatóság irattárában lesz megtartva.

Az árverési szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%₀ készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett ártólammal számított és az 1881. évi 3383 számú I. M. R. 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírral a kikiáltott kezébe letenni vagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpenznek a bíróságnal történt előleges elhelyezéséről kiállt ott szabályszerű elismervény: átszolgáltatni, mely, kötelezettség alól csak a Vn. 21. §-ában megnevezettek vannak felmentve.

A kikiáltási árnál magasabb ígért esetében bánatpenz a Vn 25. §-ának megfelelően és az ott jelzett jogkövetkezmények terhe alatt kiegészítendő.

Kelt Lévan a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságnál 1913. évi július hó 5. napján. Pogány s. k. kir. járásbíró.

A kiadmány hitelűl:

Dodek
kir. tkvvezető.

675—1913 végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a lévai kir. járásbíróságnak 1910 70—7 számú végzése követelésekben Dr. Révész Jenő bpesti ügyvéd által képviselt A „Pannonia” magyar irodalmi Intézet javára 146 K. 10 f. s jár. erejéig 1913 évi augusztus hó 11-én fogantatott kielégítés végrehajtás útján felül foglalt és 880 kor.-ra becsült következő ingóságok v. m. egy ló és egy könnyű kocsii nyilvános ár vében eladotnak.

Mely árverésnek a lévai kir. járásbíróság 1910-ik évi V 70—8 számú végzése folytán 146 kor. 10 fill. tőke követelése, ennek 1908 évi december hó 1 napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen felmerült és bíróság már megállapított költségei erejéig, Ujbarson leendő megtartására 1913 évi szeptember hó 10-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kiűzetik és ahhoz venni szadekzők ezennel oly megjegyzéssel hivattak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzüzetés mellett, a legelőbet ígérőnek, szükség esetén becsésron alul is el fog-nak adatni.

Amennyiben az elővezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Léván 1913 évi augusztus hó 29 napján.

Karácsonyi Pál

kir. bir. végrehajtó.

Eladó ház.

Léván Galamb-utca 2. számú ház eladó. Ugyanott egy elegánsan butorozott szoba is azonnal kiadó.

Szives tudomására adom

a t. közönségnek, hogy szövetraktáramban nagy választék áll nyári és őszi legfinomabb hazai és angol divat szövetekből.

Kedvező feltételek és jutányos árak. — Kérem tehát ezen kedvező alkalmat felhasználni és ruha szükségletét ilyen előnyösen nálam beszerezni.

Kiváló tisztelettel

BORCSÁNYI GYULA

fűrésztábor

a nagytőzsde mellett.

Eladó ház.

Honvéd-u. 24. számú ház — kényelmes és modern uri lakás — szabadkézből eladó. — Bővebb felvilágosítást ad a Kereskedelmi bank Léva.

KOHN MANÓ

kályhászmester

Mozaik és Műkölap gyártó Léva.

50 % tüzelő anyag megtakarítás.

Kellemes és egészséges fűtés, ha kályhát az általam feltalált módszer szerint rakatja.

COKSZ és SZÉN-FÜTÉSRE igen alkalmas.

Elvállalom új kályhák és tűzhelyek felállítását a legdizsesebb kivitelig.

Továbbá a már használatban levő kályhák-nak az új módszerre való átalakítását.

Az épített közönség becses figyelmét felhívom saját gyártmányu

Mozaik és műkö

járdás lapjaimra egyszerű s diszes kivitelben melyek állandóan nagyobb mennyiségben raktáron vannak, vagy tetszés szerinti kivitelben is rendelhetők.

Kiadó üzlet.

Egy 40 éve fennálló fűszertüzet, jó forgalmu helyen, összes berendezéssel és áruval együtt betegség miatt átadó.

Bővebbet: özv. Weisz Fülöpné, Léva, Ozmán-tér 6.

IRODA ÁTHELYEZÉS!

Dr. KAPP HUGÓ ügyvédi irodáját a Bars megyei Népbank épületéből Deák Ferenc-utca 14. sz. alá a járásbírósággal szembe helyezte át.

Eladó ház.

Léván Teleky-utca 10. számú ház szabadkézből eladó.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos vagy megbízottja

Dr. Kersék János ügyvéd Léván.

Gimnazistát vagy polgaristát

elfogad

lakás és ellátásra

r. k. gyermektelen hivatalnok.

Cím a kiadóhivatalban.

Kertész állást keres.

Én egy 38 éves, nős, tanult szakképzett kertész vagyok s november 1-ére állást keresek.

Cím: SKULTÉTY GYULA kertész, Nemesoroszi, Bars megye. — —

Eladó

esetleg haszonbérbe adó az idősb RÁCZ JÓNÁS tulajdonát képező, több kisebb-nagyobb föld- és szállótalajból álló kisbirtok, darabonként is. Ugyanott a gazdasági eszközök is eladó. — Csepregi utcában pedig egy háztelek eladó. — Továbbá két szoba, konyha, istállóból álló lakás bérbeadó.

Bővebb értesítést ad maga a tulajdonos Léva, Botka-u. 19. sz.

A Községi
Tisztviselők
Országos
Egyesületének
szerződéses
szállítói.

KERN TESTVÉREK

fűszer-, gyarmatáru- és vasnagyszerkedése

Alapított 1881. LÉVÁN. TELEFON 14.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

legjobb fűszer- s csemege árukban

valamint mindennemű vasárú és konyha felszerelési cikkekben.

Mezőgazdasági kerti, méhészeti, tejgazdasági szerszámok, épület és bútorgazdaságok gyári raktára.

A Műtrágyát Értékesítő Szövetkezet gyártmányainak, Szuperfoszfátnak legolcsóbb beszerzési forrása.

Pigler

Ruhákat fest és tisztít

Léva

Gallérok vasal

Klapka-utca 22.

FRITZELAKK a legjobb padlófesték házi használatra.

NUMATA a legjobb zománclakkfesték bútorok, ajtónak stb.

Egy ecsetvonással színt és fényt ad.

TARTÓS! ELEGÁNS! KIADÓS!

Használatban a **LEGOLCSÓBB!**

Vásárlásnál ügyeljen a törvényesen védett névre és etiketre; minden más csomagolást utasítson vissza!

Kapható: STERN JÓZSEF festékkereskedésében, LÉVÁN.

Eladó ház.

Léván. Schoeller-utca 2. sz. ház szabadkézéből eladó. — Bővebbet ott a tulajdonosnál.

Eladó szőlő.

Kereszthegyen 6 éves ültetésű, jól termő szőlő eladó. Felvilágosítást ad **SIMKÓ JÁNOS** Léva, Koháry-u. 46.

Alma és körte.

Legfinomabb alma és körte Honecz úr féle birtokon kapható. Megrendelések **SCHLÜSSLER GYULA** bérlő **MÁLAS** Barsm. címére küldendők.

Eladó birtok.

Lévától egy óra járásnyira fekvő 155 kat. hold prima birtok potomon eladó, vagy haszonbérbe több évre kiadó aratás után átvehető. Bővebbet **G U R A ÁGOSTON K A S S A**. Gazdasági Akadémia címén.

Tölgyfaeladási hirdetmény.

A beszercebányai püspökség tulajdonát képező erdőben kihasználható tölgyfa zárt ajánlatokkal egybekötött nyilvános versenytárgyalás után a következő csoportokban fog a tövön eladni, m. p:

1) a garamszőlősi uradalomhoz tartozó, csejkei határban fekvő „A” üzem osztály III. vágássorozat, 36. tag 49 osztagában végvágás útján kihasználható 1291 darab tölgyfa.

Kikiáltási ár 3950 korona, bánatpénz 400 korona.

2) a garamszőlősi uradalomhoz tartozó, garamnémeti határban fekvő „C” üzemosztály I. vágássorozat, 4 tag 17 osztagában végvágás útján kihasználható 1654 darab tölgyfa.

Kikiáltási ár 10.870 korona, bánatpénz 1100 korona.

A vételáron felül a vételár 4 % -a az erdészeti alkalmazottak nyugdíjalapjára és ugyanannyi jelölési díj címén lesz a vevő által fizetendő.

A zárt ajánlatot tevőkről feltételeztetik, hogy azok úgy az árverési, mint a szerződési feltételeket ismerik és magukat azoknak teljesen alávetik.

A szerződési feltételek alólirottnál Garamszentkereszten, valamint a Jutillai erdőhivatalnál és a barszerencei erdőgondnokságnál megtekinthetők, amely helyeken további bővebb felvilágosítások is szerezhetők.

Az árverés 1913. évi október hó 7-ik napján délelőtt 11 órakor fog Garamszentkereszten a püspöki székházban megtartatni.

Garamszentkereszten, 1913. augusztus 29.-én.

Stiffel János,
uradalmi titkár.

AUTO-fuvarozási vállalat.

Az utazóközönség szives figyelmébe ajánlom az új, fényes kiállítású Fiat autót, mellyel a legnagyobb turautakra is vállalkozom. Tisztelettel adom tudtára a t. cz. utazóközönségnek, hogy a kilométerdíjakat

teltemesen leszállítottam és úgy Léva és vidéke összes autofuvarozó vállalkozóinál olcsóbban járok.

Autótulajdonosok figyelmébe ajánlom a híres **MICHELIN** és **PIRELLI** autogummimat, melyet kívánságra adott méret szerint raktáron tartok.

IFJ. KRIEK JENŐ, Mángorló utca 17.

A Budapesti Asztalos
Ipartestület védnöksége alatt álló

BUTORCSARNOK

és szövetkezet

mint az Országos Központi Hiteleszövetkezet tagja,
Budapest, VIII., József-körut 28. (Békkocsis-utca sarkán) Budapest, VIII. kerület Üllői-ut 18.

állandó

lakásberendezési kiállítása

nyitva reggel nyolcz órától este nyolcz óráig.

Beléptidij nincsen.

A világhírű
és legújabb rendszerű

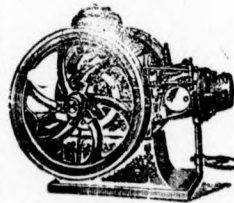
BOLINDER

NYERSOLAJ--MOTOROK

— és azok alkatrészei kizárólag —

Anyos Imre cégnél kaphatók
Budapest VI., Podmaniczky-utca 17.

Legkisebb nyersolajszükséglet! Feltétlen jótállás! Jutányos árak! Kevésbé fizetési feltételek! Felvilágosítás és ingyen árjegyzék!

TELEFON 12-76.

MA moziba megyünk!

Az Apolló mozgószínház
műsora igen érdekes.

SZÁMITSÁ KI
AZ UJJAIN

hogy milyen előnnyel jár Önre, ha
KERN TESTVÉREK
fűszer-, gyarmatáru és
vasnagykereskedésében
vásárol be.

Eladó ház.

Léván, Klapka-utca 20 számú ház szabad kézből eladó, bővebb értesítést nyújt Dr. K M O S K Ó — BÉLA ügyvéd Léván. —

GAZDÁK FIGYELMÉBE!

A budapesti műtrágya szövetkezet képviselőjében ezennel ajánlok mindenemű műtrágyát, mint Supertoszftát, Ammoniak, Csilisalpéter stb. waggonkint és kicsinyben a legolcsóbb árakon és mindezen produktumok nálam állandóan kaphatók.

Továbbá kapható nálam az összes erőtakarmányezikk: mint korpa, takarmányliszt, szárazszelet, olaj- és repcepegőácsa ugyancsak a napi áron, waggonként és kicsinyben.

Végül D. Berl bécsi cég képviseletében ajánlok elsőrendű minőségű porosz kőszemet, darabokban és kockákban, nemkülönbén koksztot úgy waggonként, mint kicsinyben is.

WERBOFSZKY JOACHIM
LÉVÁN, LÁSZLÓ UTCZA
SCHOELLER PALOTÁVAL SZEMBEN.

AZ ÚJ
Berson
minden sarkot
út

BERSONMŰVEK BUDAPEST VII

Eladó díszfák.

Szitka-fenyő (Picea-sitchensis)	40—80 cm. magasságig	darabja	80 fillér
" " " "	100—150 "	" "	1'40 "
Banks-fenyő (Pinus Banktiana)	100—120 "	" "	80 "
Luczfenyő (Abies excelsa)	50—100 "	" "	70 "
" kékcs lev. (Picea pungens)	30—50 "	" "	60 "
Trajer	30—50 "	" "	40 "
Kanadai nyár (Pop. canadensis)	sorfának alkalmas	"	1'20 "

1000 darab vételnél 20 százalék engedmény. Csomagolást önköltségen számítjuk. Az árak a „ZSELIZ”-i vasúthoz szállítva értendők. Szíves rendeléseket kéri

Sárói uradalom Nagysáró.

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Léván.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktárom céljára épült házamban nagy választéku állandó gépkiallítás van berendezve.

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban, Hofherr és Schrantz gőzcseplő készletek, eredeti Melichár-féle vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök, valamint minden e szakba végő gépek és géprészek.

Világhírű RAPID lánczoskutak.

Legjobb minőségű takarmánykamrák elkészítése és felállítása jutányos árakban.

Világvállalat!

Csak 2 nap!

Először Európában!

Könyöt Brothers amerikai cirkusza, a

Csak 2 nap!

Csak 2 nap!

BARNUM és BAILEY CIRKUSZ

legkitünőbb csillagaiból álló társulatával, csak 2 napig Európa legszebb, legnagyobb és legkitünőbb cirkusza. — Léva város és környékének becses tudomására adom, hogy egész vállalatommal 11-én külön vonattal érkezem és szeptember hó 11-én este 8 órakor a F ő t é r e n

nagy diszeloadást

rendezek. — Előadásokat 2 napon át fogok tartani,

melyek minden eddig bemutatott mutatványokat felül fognak mulni. Pénteken 12-én 2 nagy Euclu előadás.

Vállalatom nem tévesztendő össze hasonló utazó cirkuszokkal. Mutatványaim eddig még egyetlen cirkuszban sem kerültek bemutatásra. Jegyek előre válthatók az érkezés napján reggel 10 órától az I. számú kocsinál. — Bővebbet a falragaszok.